

Sygn. akt II Ns 662/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi -Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR A. Z.

Protokolant: st.sekr. sąd. D. B.

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2018 roku, w Ł.

na rozprawie

sprawy z wniosku Z. K.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. oddalić wniosek;

2. zasądzić od Z. K. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 480 zł (czterysta osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt II Ns 662/17

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 8 listopada 2017 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego w Pabianicach, wnioskodawczynie Z. K. wniosła o umowne ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na nieruchomości położonej w Ł. prod adresem Zaplecze ul. (...), stanowiącej działkę ewidencyjną numer (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), polegającej na prowadzeniu przez wskazaną nieruchomość napowietrznej dwutorowej linii energetycznej 110 kV o długości w osi 55,5 m wraz z posadowionym słupem betonowym o rozpiętości ramion 7 m, dostępie przedsiębiorstwa przesyłowego do urządzeń przesyłowych w celu przeprowadzenia inspekcji ich stanu, usunięcia usterek i awarii, przeprowadzania remontów i konserwacji, prawie przedsiębiorstwa do przejścia i przejazdu przez nieruchomość celem podjęcia tych działań, ograniczeniu uprawnień właścicieli w pasie technologicznym o szerokości 20 m od osi linii w obie strony poprzez niemożność wznoszenia w tym obszarze jakichkolwiek obiektów budowlanych, dokonywania nasadzeń, prowadzenia prac ziemnych „istotnej zmiany ukształtowania oraz przemieszczania”. W ocenie wnioskodawczynie, zasadne jest zasądzenie na jej rzecz od uczestnika postępowania za ustanowienie służebności jednorazowego wynagrodzenia w kwocie 60.000 zł.

W uzasadnieniu wskazano, że przez działkę wnioskodawczynie przebiega dwutorowa linia elektroenergetyczna o napięciu 110kV. Na nieruchomości znajduje się także słup potrzymujący linię, a pozwana nie ma tytułu prawnego do dysponowania własnością wnioskodawczynie. Podniesiono, że wnioskodawczynie podjęła działania w celu ustanowienia służebności przesyłu w drodze umowy, które jednak nie przyniosły rezultatu. Wskazano, że powierzchnia pasa

technologicznego dla linii wynosi 1.776 m². Podkreślono, że linia oraz słup z uwagi na ich usytuowanie uniemożliwiają użytkowanie działki zgodnie z jej przeznaczeniem.

(wniosek k.2-7)

Postanowieniem z dnia 6 marca 2017 roku Sąd Rejonowy w Pabianicach stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Widzewa w Łodzi jako właściwemu.

(postanowienie k.39)

Postanowieniem z dnia 11 maja 2017 roku Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi oddalił wniosek Z. K. o zwolnienie od kosztów sądowych w całości.

(postanowienie k.47)

W odpowiedzi na wniosek, uczestnik (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. wniosła o oddalenie wniosku oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pełnomocnik uczestnika kwestionował wniosek co do zasady i wysokości wynagrodzenia. Wskazał, że uczestnik dysponuje dla przedmiotowej linii decyzją administracyjną z dnia 30 sierpnia 1976 roku, wydaną w trybie art. 35 ustawy z 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, która obejmowała nieruchomość wnioskodawczyni i stanowi tytuł prawny do korzystania przez uczestnika z nieruchomości wnioskodawczyni w związku z przebiegającą przez nieruchomość dwutorową linią elektronenergetyczną 110kV relacji P. –S. i P. - K.. Z ostrożności procesowej, pełnomocnik uczestnika podniósł też zarzut zasiedzenia prawa odpowiadającego treścią obecnej służebności przesyłu wskazując, iż uczestnik i jego poprzednicy prawni nieprzerwanie wykonywali na nieruchomości służebność o treści odpowiadającej obecnej służebności przesyłu najpóźniej od dnia 8 lipca 1980 roku, a zatem do zasiedzenia doszło najpóźniej w dniu 8 lipca 2000 roku. Pełnomocnik uczestnika wyjaśnił, że przedmiotowa linia elektroenergetyczna została przejęta od (...) Spółki Akcyjnej w Ł., który z kolei powstał z przekształcenia Zakładu (...). Następnie ograniczone prawa rzeczowe wraz z pozostałymi składnikami przedsiębiorstwa zostały wniesione na podstawie umowy aportowego zbycia przedsiębiorstwa i przysługiwały (...) spółce z o.o., która zmieniła nazwę na (...) spółka z o.o. Z kolei, z połączenia tej spółki z innymi powstała (...) Spółka Akcyjna w L.. Poprzednicy prawni uczestnika użytkowali linię energetyczną 110 kV co najmniej od 8 lipca 1980 roku. Pełnomocnik uczestnika podniósł, że w niniejszej sprawie zastosowanie znaleźć powinien 20 - letni okres zasiedzenia w dobrej wierze. Zarzucił, iż wskazana we wniosku powierzchnia pasa gruntu zajętego pod urządzenia energetyczne jest zawyżona. Kwestionował również wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu jako nieudowodnioną i zawyżoną.

(odpowiedź na wniosek k.57-62 v.)

Na rozprawie w dniu 2 marca 2018 roku pełnomocnik wnioskodawczyni popierał wniosek. Wskazał, że wnioskodawczyni wnosi o ustanowienie służebności w drodze orzeczenia Sądu. Wyjaśnił, że wynagrodzenie w kwocie 60.000 zł, którego żąda wnioskodawczyni jest wynagrodzeniem za ustanowienie służebności oraz że w niniejszej sprawie wnioskodawczyni nie żąda odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości.

Pełnomocnik uczestnika wniósł o oddalenie wniosku, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

(stanowisko pełnomocnika wnioskodawczyni – protokół rozprawy k.138 - 139, nagranie 00:02:27- 00:06:25, stanowisko pełnomocnika uczestnika – protokół rozprawy k.139, nagranie 00:06:25 - 00:09:59)

Na rozprawie w dniu 21 września 2018 roku wnioskodawczyni popierała wniosek. Pełnomocnik uczestnika wniósł o jego oddalenie.

(stanowisko wnioskodawczyni – protokół rozprawy k.150, nagranie 00:02:35- 00:02:47, stanowisko pełnomocnika uczestnika – protokół rozprawy k.150, nagranie 00:02:47 - 00:03:02)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Na mocy umowy sprzedaży, zawartej w dniu 17 sierpnia 1976 roku w Państwowym Biurze Notarialnym w Ł., rep. A nr IV- (...), T. P. i M. P. sprzedali A. S. do wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, w jakiej pozostawał z B. S., nieruchomość rolną położoną w Ł. przy ul. (...), stanowiącą działkę numer (...), objętą księgą wieczystą o numerze Kw (...). W tym samym dniu ujawniono prawo własności do nieruchomości przy ul. (...) w Ł. przysługujące A. S. i B. S. (1) we wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości.

(dowód: kserokopia aktu notarialnego k.13-14 załączonych akt II Ns 809/08, odpis księgi wieczystej k.13-23)

Właścicielem nieruchomości położonej w Ł. pod adresem Zaplecze ul. (...), stanowiącej działkę numer (...), w obrębie (...) o powierzchni 0,5954 ha, jest Z. K.. Dla nieruchomości tej Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Upřednio nieruchomość stanowiła własność A. S. i B. S. (2) we wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej. Wnioskodawczyni nabyła własność nieruchomości objętej wnioskiem na skutek dziedziczenia po ojcu A. S. oraz działu spadku po nim.

(dowód: kserokopia aktu notarialnego k.10-12v., odpis księgi wieczystej k.13-23, kserokopia wypisu z rejestru gruntów k.24, kserokopia mapy do celów prawnych k.25)

Gdy rodzice wnioskodawczyni nabyli nieruchomość przy ul. (...) w Ł. przebiegała przez nią dwutrowa linia elektronenergetyczna 110 kV. Na nieruchomości nie znajdował się wówczas żaden słup od tej linii. Z. K. zamieszkiwała na przedmiotowej nieruchomości do lutego 1980 roku. Nieruchomość była ogrodzona częściowo – w części gdzie znajdowały się zabudowania. Linia elektronenergetyczna przebiegała nad nieogrodzoną częścią nieruchomości, którą stanowiły pola.

Wnioskodawczyni uprawiała nieruchomość stanowiącą obecnie działkę numer (...) do 2013 roku. Było na niej sadzone zboże, a na części nieruchomości znajdował się ogrodzony sad.

(dowód: przesłuchanie wnioskodawczyni – protokół rozprawy z dnia 21 września 2018 roku k.151- 152, nagranie 00:06:39-00:27:46)

W odpowiedzi na pismo pełnomocnika wnioskodawczyni z dnia 9 lipca 2014 roku, (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. w piśmie z dnia 31 lipca 2014 roku wyjaśniła, że przebiegająca przez nieruchomość przy ul. (...) w Ł. napowietrzna linia sieci elektroenergetycznej 110 kV relacji P. – S. i P. – K. stanowi własność (...) Spółki Akcyjna z siedzibą w Ł.. Wskazano, że linia ta została wybudowana na podstawie decyzji z dnia 30 sierpnia 1976 roku wydanej w opraciu o przepis art.35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości.

(dowód: kserokopie pism k.27, k.29)

Pismem z dnia 15 stycznia 2015 roku pełnomocnik wnioskodawczyni wezwał (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł. do ustanowienia na rzecz spółki służbeności przesyłu obciążającej nieruchomość położoną w Ł. pod adresem Zaplecze ul. (...), stanowiącej działkę numer (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...), za wynagrodzeniem w kwocie 100.000 zł. Zaznaczył, że brak porozumienia w zakresie ustanowienia służbeności będzie skutkował skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego. W piśmie z dnia 27 lutego 2015 roku pełnomocnik wnioskodawczyni ponowił żądanie ustanowienia służbeności przesyłu za wynagrodzeniem. W dniu 24 lutego 2015 roku wystąpił także z wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej w celu ustanowienia służbeności przesyłu.

(dowód: kserokopia pisma wraz z kserokopią dowodu nadania k.31 i k.33, kserokopia wniosku k.32-32 v.)

W odpowiedzi na powyższą korespondencję, w piśmie z dnia 12 marca 2015 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. wskazała, że dwutorowa linia elektroenergetyczna przebiegająca przez nieruchomość wnioskodawczyni została wybudowana na podstawie decyzji z dnia 30 sierpnia 1976 roku wydanej w oparciu o przepis art.35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, co daje spółce tytuł prawny do trwałego korzystania z gruntu wnioskodawczyni w zakresie związanym z urządzeniami energetycznymi.

(dowód: kserokopia pisma k.34)

Przez nieruchomość przy ul. (...) w Ł. przechodzą dwie napowietrzne linie sieci elektroenergetycznej 110 kV relacji P. – S. i P. – K. posadowione na jednym słupie kratowym. Właścicielem tych linii jest (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L..

(okończono bezsporne, także kserokopia mapy k.26, kserokopie pism k.29, k.28 i k.30, wydruk mapy k.67, zeznania świadka P. L. – protokół rozprawy z dnia 2 marca 2018 roku k.139-141, nagranie 00:11:50-00:41:16)

Decyzją (...) w Ł. z dnia 30 sierpnia 1976 roku wydaną m.in. na podstawie art. 35 i 55 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. Nr 10, poz. 64 z 1974 roku) zezwolono Zakładowi (...) na przeprowadzenie linii 110 kV o nazwie R. – R. – D. biegnącej przez szereg nieruchomości prywatnych właścicieli położonych na trasie budowy, w pasie operacyjnym o szerokości 16 m, stanowiących własność osób wymienionych w decyzji, w tym nieruchomość stanowiącą własność T. P. oznaczoną jako działka (...).

(dowód: decyzja k.69-80 i k.118-129)

D. linia sieci elektroenergetycznej 110 kV o nazwie R. – R. – D., a obecnie P. – S. i P. – K. została oddana do eksploatacji w dniu 8 lipca 1980 roku. Od tego czasu przez obie linie jest przesyłana energia elektryczna. Od momentu wybudowania obu linii ich przebieg przez nieruchomość przy ul. (...) w Ł. nie uległ zmianie.

(dowód: protokół odbioru i przekazania do eksploatacji k.68, zeznania świadka P. L. – protokół rozprawy z dnia 2 marca 2018 roku k.139-141, nagranie 00:11:50-00:41:16)

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. i jej poprzednicy w prawie do wyżej wskazanej sieci elektroenergetycznej prowadzili i prowadzą prace konserwacyjne, naprawcze tej sieci oraz oględziny sprawdzające stan wyżej wskazanych linii przesyłowych. Poprzez sieć była i jest przesyłana i dostarczana energia energetyczna.

Raz w roku wykonywany jest zabieg eksploatacyjny w postaci obchodu linii, który polega na dokonaniu oględzin linii w celu dokonania oceny technicznej wszystkich elementów linii. Przeprowadzenie wskazanych oględzin nie wymaga wchodzenia na teren ogrodzonej nieruchomości. Badanie stanu technicznego elementów w górnej części słupa odbywa się co 5 lat. Ze wskazanych czynności eksploatacyjnych linii sporządza się protokoły. Ponadto, przeprowadza się zabiegi eksploatacyjne polegające na przycinaniu bądź wycinaniu drzew pod liniami. Czynności te są zlecane podmiotom zewnętrznym.

W 2011 roku w związku z przebudową obwodnicy miasta P. skrócono przewody dwutorowej linii 110 kV przebiegające przez nieruchomość wnioskodawczyni, ale bez ich wymiany na nowe oraz przebudowano przęsło linii. Na nieruchomości wnioskodawczyni umieszczono wówczas za jej zgodą jeden słup.

Od 1976 roku nigdy nie miała miejsce taka sytuacja, aby dwutorowa linia 110 kV nie przebiegała przez nieruchomość przy ul. (...) w Ł..

Z. K. nie otrzymała odszkodowania za posadowienie słupa dwutorowej linii 110 kV na jej nieruchomości.

Dopóki na nieruchomości objętej wnioskiem nie umieszczono słupa linii, przebieg linii nie utrudniał wykorzystywania nieruchomości do celów rolniczych. Po umieszczeniu słupa na terenie działki wnioskodawczyni, część ziemi wokół słupa nie mogła być uprawiana. Słup utrudniał koszenie zboża w jego pobliżu przy użyciu kombajnu.

Z. K., poza sprawą o zawezwanie uczestnika do próby ugodowej, przed wszczęciem postępowania w niniejszej sprawie, ani rodzice czy rodzeństwo wnioskodawcy, nie prowadzili żadnych postępowań sądowych dotyczących dwutorowej linii elektroenergetycznej przebiegającej przez nieruchomości przy ul. (...) w Ł..

(dowód: zeznania świadka P. L. – protokół rozprawy z dnia 2 marca 2018 roku k.139-141, nagranie 00:11:50-00:41:16, przesłuchanie wnioskodawcy – protokół rozprawy z dnia 21 września 2018 roku k.151- 152, nagranie 00:06:39-00:27:46)

Przedmiotowa dwutorowa linia elektroenergetyczna użytkowana była przez Skarb Państwa – Zakłady (...) z siedzibą w W. – Zakład (...) w Ł.. Zarządzeniem numer (...) (...) / (...) / (...) Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku utworzono przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) z siedzibą w Ł., które wydzielono z przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Centralny O. Energetyczny - na bazie Zakładu (...).

Zarządzeniem numer (...) / O. (...) Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 roku Zakład (...) w Ł. uległ podziałowi i przekształceniu w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w Ł..

W dniu 12 lipca 1993 roku przekształcono przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) z siedzibą w Ł. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa o nazwie (...) Spółka Akcyjna. Umową aportowego zbycia przedsiębiorstwa z dnia 30 czerwca 2007 roku składniki (...) Spółki Akcyjnej w Ł. w tym ograniczone prawa rzeczowe zostały wniesione do (...) spółki z o.o z siedzibą w W.. Następnie w 2008 roku (...) spółka z o.o z siedzibą w W. zmieniła firmę na (...) spółka z o.o. Zaś, (...) spółka z o.o. uległa w sierpniu 2010 roku połączeniu przez przejście całego majątku spółki i przekształciła się w (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł..

Po przekształceniu w 1993 roku Zakładu (...) w (...) Spółkę Akcyjną na własność, majątek i do korzystania (...) Spółki Akcyjnej zostały przekazane wszystkie urządzenia energetyczne Zakładu (...), z wyjątkiem linii 220 kV, przeniesionych do (...) Spółki Akcyjnej w Ł..

(dowód: odpis z KRS k.64-66 v., zaświadczenie k.81, zarządzenie k.82-83, zarządzenie nr 13/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r. k.84-86, zarządzenie nr 181/ORG/93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. k. 87-88, akt notarialny rep A 2427/93 z dnia 12 lipca 1993 r. k. 89-101, umowa aportowego zbycia przedsiębiorstwa k.102-112, postanowienie k.113, zaświadczenie o dokonaniu wpisu k.114)

Powyższy stan faktyczny stanowiący podstawę rozstrzygnięcia, Sąd ustalił w oparciu o dokumenty lub ich kserokopie, których prawdziwość nie była kwestionowana, stosując w tym względzie art. 308 k.p.c., a także na podstawie zeznań powołanego świadka oraz przesłuchania wnioskodawcy.

Na rozprawie w dniu 21 września 2018 roku Sąd oddalił wniosek pełnomocnika uczestnika o zwrócenie się o dokumenty zawarty w pkt 3 odpowiedzi na wniosek oraz wnioski pełnomocnika wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budowy i eksploatacji sieci elektroenergetycznych, o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego oraz o dokonanie oględzin nieruchomości z udziałem biegłych rzeczoznawcy majątkowego i z zakresu budowy i eksploatacji sieci elektroenergetycznych. Wnioski pełnomocnika wnioskodawcy, pozostawały bez znaczenia dla rozstrzygnięcia, o czym będzie szerzej mowa w toku rozważań prawnych, a prowadziłyby jedynie do przedłużenia postępowania i generowały niepotrzebne koszty.

Na uwzględnienie nie zasługiwał także wniosek uczestnika o zwrócenie się przez Sąd o dokumenty zawarty w pkt 3 odpowiedzi na wniosek. To uczestnik jest właścicielem dwutorowej linii elektroenergetycznej objętej wnioskiem, jego poprzednik prawny wybudował wskazaną linię. Uczestnik nie wykazał, aby nie mógł samodzielnie uzyskać od pomiotów wskazanych w punkcie 3 odpowiedzi na wniosek dokumentów dotyczących linii ani z jakich przyczyn odmówiono mu dostępu do owych dokumentów. Zaś rolą Sądu nie jest zastępowanie uczestnika w gromadzeniu materiału dowodowego. Ponadto, dokumenty dotyczące przedmiotowej linii elektroenergetycznej istotne dla rozstrzygnięcia zostały przez uczestnika złożone do akt sprawy wraz z odpowiedzią na wniosek.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawczyni Z. K. wniosła o ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na nieruchomości położonej w Ł. pod adresem Zaplecze ul. (...), stanowiącej działkę ewidencyjną numer (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą numer (...), w związku z przebiegiem dwutorowej linii elektroenergetycznej 110kV za wynagrodzeniem w kwocie 60.000 zł.

Uczestnik wniosł o oddalenie wniosku, podnosząc, że wskazane urządzenie przesyłowe wybudowane zostało na podstawie decyzji wywłaszczeniowej z dnia 30 sierpnia 1976 roku, co oznacza, że jako następca prawnym podmiotu, na rzecz którego wydano ową decyzję, posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawczyni. Z ostrożności podniósł zarzut zasiedzenia służebności gruntowej, odpowiadającej dzisiejszej służebności przesyłu, która obciąża nieruchomość stanowiącą własność Z. K.

Decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, ma zatem ocena czy uczestnik posiada ważny tytuł do korzystania z nieruchomości wnioskodawczyni wywodzący się z decyzji wywłaszczeniowej z dnia 30 sierpnia 1976 roku, a jeśli nie ocena podniesionego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Przepisy prawa przewidują trzy niezależne od siebie sposoby ustanowienia służebności przesyłu. Są nimi: umowa, orzeczenie sądu lub decyzja administracyjna. Ustanowienie służebności przesyłu w trybie sądowym następuje na podstawie dodanego w ramach art. 626 § 3 k.p.c., który stanowi, że w sprawach o ustanowienie służebności przesyłu mają odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące trybu ustanowienia służebności drogi koniecznej.

Niewątpliwie treść wprowadzonej z dniem 3 sierpnia 2008 roku, na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731), do polskiego systemu prawnego służebności przesyłu (art. 305¹-305⁴ k.c.) oraz treść przepisu art. 626 § 3 k.p.c. wprowadzonego wyżej wskazaną ustawą, wskazuje na dopuszczalność drogi sądowej w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu. Zgodnie z przepisem art. 305¹ k.c., nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Do ustanowienia służebności przesyłu może dojść także w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez starostę na podstawie art. 124 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia z dnia 21 sierpnia 1997 roku (Dz.U.10.102.651 ze zm.). Podobną regulację do wynikającej z przepisu art.124 ustawy o gospodarce nieruchomościami w przeszłości zawierały przepisy art. 35 i 36 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości z dnia 12 marca 1958 roku (Dz.U.74.10.64 ze zm.; zwanej dalej „ustawą wywłaszczeniową”), a następnie przepisy art. 46 i nast. ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości z dnia 29 kwietnia 1985 roku (Dz.U.91.30.127 ze zm.).

Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, Decyzją (...) w Ł. z wydaną m.in. na podstawie art. 35 i 55 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz. U. Nr 10, poz. 64 z 1974 roku) zezwolono Zakładowi (...) na przeprowadzenie linii 110 kV o nazwie R. – R. – D. biegnącej przez szereg nieruchomości prywatnych właścicieli położonych na trasie budowy, w pasie operacyjnym o szerokości 16 m, stanowiących własność osób wymienionych w decyzji, w tym nieruchomość stanowiącą własność T. P. oznaczoną jako działka (...). Nie budzi zatem wątpliwości, że wskazana decyzja obejmowała swoim zakresem także działkę wnioskodawczyni, co wynika ze wskazanego w decyzji wykazu właścicieli, w którym widnieje T. P., od którego rodzice wnioskodawczyni nabyli przedmiotową nieruchomość.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy wywłaszczeniowej, w brzmieniu obowiązującym w chwili wydania wyżej wskazanej decyzji, organy administracji państwowej, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe mogą za zezwoleniem naczelnika gminy - a w miastach prezydenta lub naczelnika miasta (dzielnicy), zakładać i przeprowadzać na nieruchomościach

- zgodnie z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową - ciągi drenażowe, przewody służące do przesyłania płynów, pary, gazów, elektryczności oraz urządzenia techniczne łączności i sygnalizacji, a także inne podziemne lub nadziemne urządzenia techniczne niezbędne do korzystania z tych przewodów i urządzeń. W świetle art.35 ust.2 powołanej ustawy, osobom upoważnionym przez właściwy organ, instytucję lub przedsiębiorstwo państwowe przysługuje prawo dostępu do tych przewodów i urządzeń w celu wykonywania czynności związanych z ich konserwacją. Przepis ten we wskazanych w nim okolicznościach dawał więc podstawę do ograniczenia własności nieruchomości, mieszczącego się w granicach szeroko rozumianego pojęcia wywłaszczenia. Skutkiem ostatecznej decyzji administracyjnej wydanej na podstawie tego przepisu było ograniczenie prawa własności nieruchomości przez ustanowienie trwałego obowiązku znoszenia przez właściciela w sferze, w której może być wykonywana własność nieruchomości, stanu ukształtowanego przebiegiem zainstalowanego urządzenia przesyłowego (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 20 marca 2002 roku, V CKN 1863/00, niepubl., z dnia 8 czerwca 2005 roku, V CK 679/04, niepubl., z dnia 8 czerwca 2005 roku, V CK 680/04, niepubl., z dnia 10 listopada 2005 roku, III CZP 80/05, OSNC 206, nr 9, poz. 146, z dnia 6 czerwca 2014 roku, III CZP 107/13).

W judykaturze i piśmiennictwie ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym jeśli

służebność jest już ustanowiona na nieruchomości mocą decyzji administracyjnej, to brak jest podstaw aby istniejący stan prawny regulować ponownie w ten sam sposób. W kwestii tej, Sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni podziela zapatrywania Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2014 roku (III CZP 107/13, LEX nr 1488917, Biul.SN 2014/6/7), zgodnie z którymi, jeżeli przedsiębiorca będący właścicielem urządzeń wymienionych w art. 49 § 1 k.c. wykonuje uprawnienia wynikające z decyzji wydanej na rzecz jego poprzednika prawnego na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (jedn. tekst: Dz.U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.), właściciel nieruchomości nie może żądać ustanowienia służebności przesyłu (art. 305² § 2 k.c.). Zaś, jak powszechnie przyjmuje się w judykaturze i piśmiennictwie, fakt uchylenia ustawy z dnia 12 marca 1958 roku nie pozbawia mocy wiążącej decyzji wydanej na podstawie objętej nią regulacji.

Ponadto, w orzecznictwie, dominuje pogląd, który Sąd Rejonowy w pełni podziela, zgodnie z którym na uprawnienie wynikające z decyzji opartej na przepisie art.35 ustawy wywłaszczeniowej może powoływać się nie tylko przedsiębiorca, który w związku z ową decyzją zainstalował urządzenia przesyłowe, ale także każdy kolejny podmiot, który uzyskał tytuł prawny do tych urządzeń i jest odpowiedzialny za ich eksploatację i utrzymanie (tak między innymi Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 lipca 2007 roku, II CSK 156/07, OSNC 2008, nr 9, poz.103 oraz w uchwale z dnia 20 stycznia 2010 roku, III CZP 116/09, OSNC ZD 210. Nr 3, poz.92).

W świetle przeprowadzonej wyżej wykładni art. 35 ust. 1 ustawy wywłaszczeniowej oraz dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, decyzję z dnia 30 sierpnia 1976 roku, należałoby uznać za decyzję o skutkach zgodnych z tym przepisem, tj. ustanawiającą przewidziane w nim, omówione wyżej ograniczenie własności nieruchomości, której dotyczy spór, związane z przeprowadzeniem przez nieruchomość dwutorowej linii elektroenergetycznej 110kV.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby decyzja na którą powoływał się uczestnik została skutecznie zakwestionowana w postępowaniu administracyjnym i wyeliminowana z obrotu prawnego na drodze właściwego postępowania administracyjnego. Decyzja była ostateczna i jako taka winna wiązać sąd powszechny. Nie została również następnie uznana za nieważną. Korzysta więc dziś z domniemania mocy obowiązującej decyzji administracyjnej - obowiązuje tak długo dopóki nie zostanie zmieniona lub uchylona przez nową decyzję opartą na odpowiednim przepisie prawnym (por. wyrok WSA w Poznaniu z 5 czerwca 2008 roku, (...) SA/Po 426/07, LEX nr 509454).

Jednakże adresatem owej decyzji z dnia 30 sierpnia 1976 roku był T. P., który w dacie jej wydania nie był już właścicielem nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), gdyż w dniu 17 sierpnia 1976 roku wraz z żoną M. P. sprzedał ową nieruchomość A. S. do wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej w jakiej pozostawał z B. S.. Ponadto, w tym samym dniu ujawniono prawo własności do nieruchomości przy ul. (...) w Ł. przysługujące A. S. i B. S. (1) we

wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości. Ze złożonych do akt sprawy dokumentów nie wynika, aby decyzja ta została także skierowana do A. S. i B. S. (2). W konsekwencji, nie sposób przyjąć, aby stworzyła dla poprzednika prawnego uczestnika tytuł do korzystania z nieruchomości objętej wnioskiem, gdyż nie została skierowana do ówczesnego właściciela tej nieruchomości.

W rezultacie, rozważenia wymagał podniesiony przez uczestnika zarzut zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej treści służebności przeszłu.

Instytucja służebności przeszłu, jako odrębny rodzaj służebności została wprowadzona do system polskiego prawa cywilnego od dnia 3 sierpnia 2008 roku. Nie wyklucza to jednak możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przeszłu w okresie wcześniejszym. Możliwość stosowania przepisu art. 292 k.c. oraz odpowiednio art. 172 k.c. i następnych k.c. w odniesieniu do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej, odpowiadającej obecnej służebności przeszłu nie budzi aktualnie zastrzeżeń w orzecznictwie i doktrynie (tak między innymi Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 4 października 2006 roku, II CSK 129/06, niepubl., a także w uchwale z dnia 7 października 2008 roku, III CZP 89/08, niepubl.; G. Bieniek, „Urządzenia przeszłowe. Problematyka prawna.” Warszawa 2008 rok; M. Biernacki, „Służebność przeszłu jako ograniczone prawo rzeczowe – kolaż prawniczy.”, Rejent 2010 rok, nr 4, s. 26, 27).

W świetle orzecznictwa, poza sporem pozostaje, iż w okresie przed dniem 1 lutego 1989 roku, gdy obowiązywał przepis art.128 k.c., statuujący zasadę jedności własności państwowej, za posiadacza samoistnego nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności przeszłu mógł być uważany jedynie Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe wykonujące zarząd operatywny mieniem państwowym (tak Sąd Najwyższy przykładowo w: wyroku z dnia 9 grudnia 2009 roku, IV CSK 291/09, Lex nr 564973; uchwale z dnia 22 października 2009 roku, III CZP 70/09, OSNC 2010 rok, nr 5, poz. 64; postanowieniu z dnia 25 stycznia 2006 roku, I CSK 11/05, Biuletyn Sądu Najwyższego 2006 rok, nr 5, poz. 11).

Jednocześnie, w doktrynie i orzecznictwie dominuje obecnie pogląd, który Sąd Rejonowy w pełni aprobuje, iż władanie cudzą nieruchomością przez Skarb Państwa, uzyskane w ramach sprawowania władztwa publicznego, może być posiadaniem samoistnym prowadzącym do zasiedzenia. Wprawdzie, w dawniejszym orzecznictwie, podejmowano próby nieuznawania za posiadanie w rozumieniu art. 336 k.c. tzw. posiadania imperialnego, to jednak zgodnie z przekonywującą uchwałą pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 roku (III CZP 30/07, OSNC 2008 rok, nr 5, poz. 43) uznać trzeba, że brak uzasadnionych argumentów dla utrzymywania rozróżnienia posiadania imperialnego i dominialnego na tle art. 172 k.c. Przepis ten nie daje ku temu podstaw, przeciwnie jako istotne wskazuje, by posiadacz zachowywał się tak, jak posiadacz samoistny. Z tego punktu widzenia bez znaczenia jest więc to, w jaki sposób Skarb Państwa wszedł w owo posiadanie, moment ten ma jedynie znaczenie dla oceny dobrej lub złej wiary posiadacza (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 21 listopada 2008r., V CSK 269/08, Lex nr 484725).

Przesłankami zasiedzenia służebności na podstawie art. 292 w związku z art. 172 k.c. są: posiadanie samoistne trwałego i widocznego urządzenia, służącego do wykonywania służebności, nieprzerwane posiadanie trwające przez czas potrzebny do zasiedzenia, który to czas jest zależny od dobrej lub złej wiary posiadacza i wynosi albo 10 lub 20 lat, albo 20 lub 30 lat, zależnie od stanu prawnego w chwili zasiedzenia.

Na uwagę zasługuje przy tym okoliczność, iż posiadanie, prowadzące do nabycia służebności gruntowej, w drodze zasiedzenia, nie musi być przy tym wykonywane w sposób ciągły, lecz stosownie do potrzeb.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, władztwo wykonywane przez poprzedników prawnego uczestnika na nieruchomości wnioskodawczyni w odniesieniu do dwutorowej linii elektroenergetycznej 110 kV odpowiadało zakresowi służebności gruntowej przeszłu, polegało bowiem na wzniesieniu trwałych i widocznych urządzeń do przeszłu energii elektrycznej oraz na korzystaniu w tym celu z linii oraz w celu jej konserwacji i naprawy, co stanowiło przedmiot działalności przedsiębiorstwa. Owo korzystanie miało charakter nieprzerwany.

Konkludując, w ocenie Sądu, w niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki do zasiedzenia służebności odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu odniesieniu do dwutorowej linii elektroenergetycznej 110 kV.

Kwestią, która wymagała rozpoznania i od której zależy czas wymagany do zasiedzenia jest przesłanka dobrej lub złej wiary posiadacza w chwili objęcia rzeczy w posiadanie, a w przypadku służebności odpowiedniego stosowania do jej zasiedzenia przepisów o zasiedzeniu nieruchomości (art. 292 zdanie drugie k.c.) - w chwili rozpoczęcia wykonywania służebności, czyli korzystania z trwałego i widocznego urządzenia (art. 292 zdanie pierwsze k.c.). Dobrą lub złą wiarę ocenia się w przypadku nieruchomości z chwilą objęcia w posiadanie, zgodnie z zasadą „późniejsza zła wiara nie szkodzi”. Dobra wiara to usprawiedliwione okolicznościami przekonanie posiadacza samoistnego, że przysługuje mu prawo, które wykonuje.

W ocenie Sądu, w świetle decyzji wyłączeniowej z dnia 30 sierpnia 1976 roku, która nie została skutecznie doreczona poprzednikom prawnym wnioskodawczyni, brak jest podstaw do przyjęcia dobrej wiary poprzedników uczestnika w odniesieniu do dwutorowej linii elektroenergetycznej 110 kV. Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, linia ta została oddana do eksploatacji w dniu 8 lipca 1980 roku – od tego momentu była przez nią przesyłana energia elektryczna. W ocenie Sądu, ten dzień należało przyjąć za początek biegu terminu zasiedzenia.

W dacie rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia obowiązywał art. 172 § 1 i § 2 k.c. zgodnie z którym, posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dziesięciu jako posiadacz samoistny, chyba, że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat dwudziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Jednakże, z uwagi na brak upływu terminu zasiedzenia do dnia 1 października 1990 roku, zastosowanie w niniejszej sprawie znajdował przepis art.172 k.c. w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 28 lipca 1990 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 55, poz. 321), przewidujący dwudziestoletni termin zasiedzenia nieruchomości w dobrej wierze i trzydziestoletni termin zasiedzenia w złej wierze. Krótsze terminy stosuje się, gdy zasiedzenie nastąpiło przed wejściem w życie wyżej wymienionej noweli, tj. przed dniem 1 października 1990 roku (zob. w szczególności uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 1991 roku, III CZP 73/90, OSN 1991 rok, nr 7, poz. 83; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 września 1993 roku, II CRN 89/93, Lex nr 110583). Jeśli bieg zasiedzenia rozpoczął się, ale nie zakończył przed tą datą, mają zastosowanie terminy dwudziestoletni i trzydziestoletni (art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku).

W tej sytuacji, przy przyjęciu jako początku biegu terminu zasiedzenia dnia 8 lipca 1980 roku oraz trzydziestoletniego okresu zasiedzenia, termin zasiedzenia upłynął w dniu 8 lipca 2010 roku. W związku z tym, wystąpienie przez wnioskodawczynię z wnioskiem o zewezwanie uczestnika do próby ugodowej w lutym 2015 roku, a więc już po upływie terminu zasiedzenia, pozostawało bez znaczenia dla rozstrzygnięcia. Ponadto, zgodnie z aktualnym stanowiskiem orzecznictwa wnioski o zewezwanie do ustanowienia w drodze umowy służebności przesyłu nie powoduje przerwy biegu zasiedzenia służebności (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 lipca 2017 roku, I CSK 716/16, opubl. L.)

W ocenie Sądu, uczestnik wykazał także przeniesienie posiadania przedmiotowej linii elektroenergetycznej, a następnie samej służebności pomiędzy swymi poprzednikami prawnymi.

Zważyć należy, iż służebność gruntowa nie może być samodzielnym przedmiotem obrotu, a jej przeniesienie musi być połączone z przeniesieniem własności nieruchomości. Ograniczając rozważania do przeniesienia służebności przesyłu, wskazać należy, że w aktualnym stanie prawnym służebność przesyłu przechodzi na nabywcę samych urządzeń o których mowa w art.49 § 1 k.c. , będącego przedsiębiorcą, który w swej działalności będzie z nich oraz ze służebności korzystał (art.55² k.c. w związku z art.55¹ k.c.). Żaden przepis szczególny nie zastrzega dla przeniesienia własności składników przedsiębiorstwa obowiązku zachowania formy szczególnej. Brak też przepisu, który formę szczególną przewidywałby dla umowy przenoszącej własność urządzeń przesyłowych, które wchodzi w skład przedsiębiorstwa i nie stanowią części składowej nieruchomości. W świetle przepisu art.305³ § 1 k.c. przeniesienie na przedsiębiorcę

przesyłowego samych urządzeń przesyłowych na nabywcę, powoduje z mocy prawa przejście na niego służebności przesyłu i może być skutecznie dokonane w każdej formie. Przepis art.305³ § 1 k.c. jako obowiązujący od dnia 3 sierpnia 2008 roku nie ma zastosowania do zdarzeń zaistniałych przed jego wejściem w życie. Jednakże, w poprzednim stanie prawnym, przed wejściem w życie w dniu 3 sierpnia 2008 roku przepisów art. art.305¹ 1 k.c.- art.305⁴ § 1 k.c. o służebności przesyłu dodanych przez ustawę z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz.731) również brak było przepisów szczególnych zastrzegających dla przeniesienia własności składników majątkowych przedsiębiorstwa obowiązku zachowania formy szczególnej. Przeniesienie służebności mogło więc nastąpić w sposób dorozumiany poprzez przeniesienie własności urządzeń przesyłowych oraz dalsze wykonywanie służebności przez nabywcę tych urządzeń.

Jak wynika z przedłożonych do akt sprawy dokumentów, przedmiotowa linia elektroenergetyczna znajdowała się w posiadaniu Skarbu Państwa Zakładów (...) z siedzibą w W. – Zakładu (...) w Ł.. Następnie linia ta znalazła się we władaniu przedsiębiorstwa państwowego - Zakładu (...) z siedzibą w Ł., które wydzielono z powyższego przedsiębiorstwa państwowego na bazie Zakładu (...). Zakład (...) w Ł. uległ podziałowi i przekształceniu w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w Ł.. Umową aportowego zbycia przedsiębiorstwa składniki (...) Spółki Akcyjnej w Ł. w tym ograniczone prawa rzeczowe zostały wniesione do (...) spółki z o.o z siedzibą w W.. (...) spółka z o.o z siedzibą w W. zmieniła w 2008 roku firmę na (...) spółka z o.o. Zaś, (...) spółka z o.o. uległa w sierpniu 2010 roku połączeniu przez przejęcie całego majątku spółki i przekształciła się w (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł..

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci dokumentów oraz zeznań świadka P. L. miało miejsce przeniesienie posiadania przedmiotowej linii elektroenergetycznej na przedsiębiorstwo państwowe - Zakład (...) z siedzibą w Ł., a następnie na (...) Spółkę Akcyjną w Ł., który podlegał dalszym przekształceniom aż do momentu powstania (...) spółka z o.o., skoro podmioty te wykonywały czynności eksploatacyjne oraz modernizacyjne i naprawcze w stosunku do tej linii, a także dysponowały dokumentacją jej dotyczącą.

Konkludując, w ocenie Sądu, doszło do skutecznego nabycia przez zasiedzenie z dniem 8 lipca 2010 roku przez (...) spółkę z o.o. służebności przesyłu obciążającej nieruchomość wnioskodawczynie, gdyż w tej dacie w polskim systemie prawa funkcjonowała już jako osobny rodzaj służebności służebność przesyłu.

Z kolei, (...) spółka z o.o. uległa w sierpniu 2010 roku połączeniu przez przejęcie całego majątku spółki, w tym dwutorowej linii elektroenergetycznej 110 kV, której dotyczy wnioski i przekształciła się w (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Ł.. W konsekwencji, na mocy przepisu art. 305³ § 1 k.c., uczestnik nabył także służebność przesyłu obciążającą nieruchomość wnioskodawczynie, skoro co nie było kwestionowane przez wnioskodawczynię jest właścicielem urządzeń przesyłowych posadowionych na i nad nieruchomością przy ul. (...) w Ł..

Reasumując, nieruchomość wnioskodawczynie przy ul. (...) w Ł., stanowiącą działkę (...) obciąża służebność, polegająca na prawie korzystania z niej przez uczestnika w zakresie niezbędnym do utrzymania, eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji urządzeń i instalacji elektroenergetycznych, stanowiących własność uczestnika, posadowionych na tej nieruchomości i nad nią przebiegających, tworzących dwutorową linię elektroenergetyczną 110 kV relacji P. –S. i P. - K., zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń, wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren nieruchomości obciążonej, w celu wykonania czynności objętych zakresem służebności.

Fakt nieuwzględnienia owej służebności przesyłu w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości przy ul. (...) pozostaje bez znaczenia dla istnienia uprawnień uczestnika do korzystania z nieruchomości wnioskodawczynie, gdyż rękojmią wiary publicznej ksiąg wieczystych nie działa przeciwko: prawu dożywocia, służebnościom ustanowionym na podstawie decyzji właściwego organu administracji państwowej, a także służebnościom drogi koniecznej, przesyłu albo ustanowionym w związku z przekroczeniem granicy przy wznoszeniu budynku lub innego urządzenia oraz nie ma zastosowania do nabycia (art. 7 ustawy o księgach wieczystych i hipotece).

Uczestnik posiada zatem tytuł prawny do korzystania w określonym zakresie z nieruchomości wnioskodawczynie. Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił wniosek wnioskodawców o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem.

Zgodnie z art. 108 k.p.c. w każdym orzeczeniu kończącym postępowanie sądowe sąd ma obowiązek orzec o tym, kto ponosi koszty postępowania.

Zasady ponoszenia kosztów postępowania w procesie różnią się od zasad ponoszenia kosztów postępowania w postępowaniu nieprocesowym. W postępowaniu nieprocesowym, co do zasady, każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (art. 520 § 1 k.p.c.). Wyjątek od tej zasady stanowi jedynie sytuacja, w której uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może wówczas stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników (art. 520 § 2 k.p.c.). Jeżeli zaś interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika, przy czym regułę tę stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (art. 520 § 3 k.p.c.).

W rozpoznawanej sprawie, interesy wnioskodawczynie oraz uczestnika postępowania były sprzeczne. W konsekwencji, wobec oddalenia wniosku o ustanowienie służebności, zasądzono od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika tytułem zwrotu kosztów postępowania łączną kwotę 480 zł, na którą złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 480 zł (ustalone w oparciu przepis § 5 pkt 3 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz.U. z 2015 roku poz. 1800, ze zm.). Na uwagę zasługuje przy tym okoliczność, iż uczestnik jeszcze przed wszczęciem niejszego postępowania konsekwentnie wskazywał na swój tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawczynie, choć wywodził go z decyzji administracyjnej. W tej sytuacji, wnioskodawczynie reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wszczynając postępowanie w niniejszej sprawie, winna była się liczyć z możliwością oddalenia wniosku i związaną z tym koniecznością poniesienia kosztów postępowania.